Πληρώνουμε τα "σπασμένα" της Χούντας...

Του Κώστα Στούπα

Η Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες παρέμεινε μια από τις χώρες της Ευρώπης όπου η άκρα αριστερά διατηρούσε και διατηρεί μεγάλο ποσοστό επιρροής. Πουθενά αλλού στον ανεπτυγμένο κόσμο, ορθόδοξο σταλινικό κομμουνιστικό κόμμα που επαγγέλλεται την κατάργηση του δημοκρατικού πολιτεύματος και την εγκαθίδρυση δικτατορίας του προλεταριάτου δεν καταλαμβάνει τρίτη-τέταρτη θέση για δεκαετίες...

Κώστας Στούπας

Ούτε η παταγώδης κατάρρευση της σοβιετίας στις αρχές της δεκαετίας του ’50 στάθηκε ικανή να εξαφανίσει τους οπαδούς της σταλινικής δικτατορίας από το ελληνικό κοινοβούλιο.

Οι σταλινικοί του ΚΚ και οι αριστεριστές του ΣΥΡΙΖΑ άθροιζαν περί το 10% μέχρι το 2012 που ξεκίνησε η "μετάσταση" του κρατικοδίαιτου συνδικαλιστικού παρακράτους του σκληρού πυρήνα ΠΑΣΟΚ προς το ΣΥΡΙΖΑ και εκτοξεύθηκε πάνω από το 35%.

Και το ΠΑΣΟΚ όμως στις αρχές της δεκαετίας του ΄80 ήταν ένα κόμμα που αναρριχήθηκε στην εξουσία με τριτοκοσμικές αριστερίστικες αντιευρωπαϊκές θέσεις.

Την εποχή που η Ευρώπη ακολουθούσε το νεοφιλελευθερισμό, έκανε αποκρατικοποιήσεις και προσαρμοζόταν στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης, εμείς στην Ελλάδα κάναμε κρατικοποιήσεις και αφήναμε τα πανεπιστήμια, τα λιμάνια και τους δρόμους στον έλεγχο αριστερίστικων ομάδων.

Η επταετής δικτατορία των ακροδεξιών συνταγματαρχών έπαιξε ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο σ΄ αυτήν την παρατεταμένη μετατόπιση του πολιτικού εκκρεμούς της χώρας προς τα αριστερά.

Η δικτατορία έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο στον ιδεολογικό αφοπλισμό της συντηρητικής δεξιάς και του κεντρώου φιλελευθερισμού αφήνοντας το πεδίο ελεύθερο στην πλήρη ιδεολογική κυριαρχία της αριστεράς.

Με τη χρεοκοπία του 2010 χρεοκόπησε και τελείωσε η μεταπολίτευση. Μαζί της φαίνεται να χρεοκοπεί και η ιδεολογική κυριαρχία της αριστεράς. Η εκτόξευση του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία μοιάζει με το τελευταίο τίναγμα της ψόφιας γάτας.

Η παρένθεση της δικτατορίας

Η δικτατορία του ’67 ανέκοψε τη φυσιολογική ροή των πραγμάτων όπως δρομολογήθηκε με τη νίκη της Ενώσεως Κέντρου το 1961 και το 1964.

Το 1964 η Ε.Κ. έλαβε πάνω από το 52% και δεν αφέθηκε να κυβερνήσει. Αν κυβερνούσε λίγα χρόνια το οικονομικό θαύμα που ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του ’50 θα είχε ανακοπεί πλήρως πριν το τέλος της δεκαετίας του ’60. Η Ε.Κ. προανήγγειλε και όσο κυβέρνησε εφάρμοσε πολιτική χαλάρωσης της δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Τα πρώτα σημάδια φθοράς της οικονομίας ήταν ήδη φανερά από τις αρχές της δεκαετίας του ’60 με την άνοδο της ισχύος της Ε.Κ.

Μεταξύ 1960 και 1965-67 παρατηρείται μείωση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας και αλματώδης αύξηση του πληθωρισμού. Οι ρυθμοί ανάπτυξης από 12-13% έπεσαν κοντά στο 6-7% και ο πληθωρισμός από τα πέριξ του μηδενός εκτοξεύθηκε στο 4-5%. Επί της ουσίας το ’65 η πραγματική ανάπτυξη σχεδόν μηδενίστηκε.

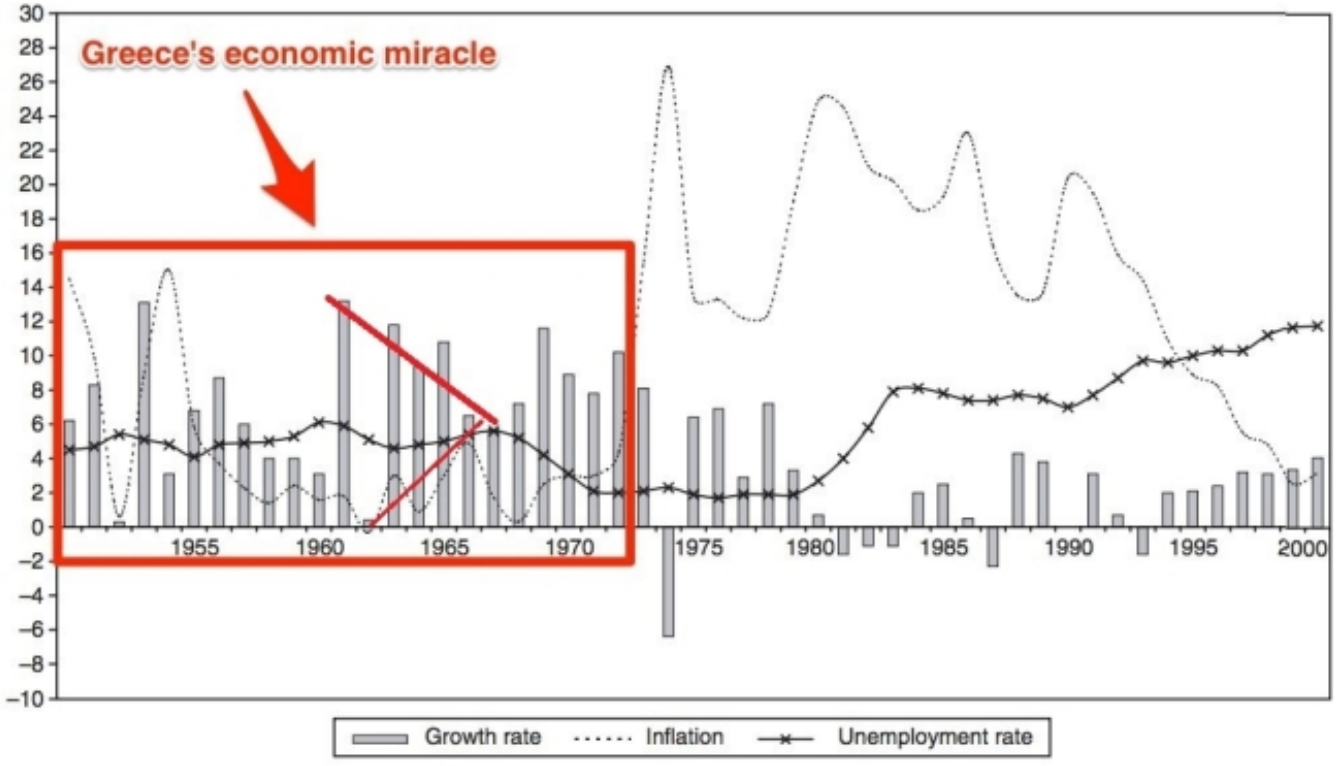

Ο πληθωρισμός μεταξύ '60 και '66 από τα περίξ του μηδενός εκτοξεύθηκε στο 6%. Η αύξηση του ΑΕΠ από 13-14% έπεσε πέριξ του 7%. Η Χούντα προσωρινά αποκατέστησε την παλαιότερη δυναμική. Αν είχε αφεθεί να κυβερνήσει η Ε.Κ. με την επεκτατική νομισματική πολιτική και τις αυξήσεις θα είχε χρωθεί την αποτυχία των πολιτικών που εφαρμόστηκαν στη μεταπολίτευση...

Η δικτατορία στη συνέχεια αποκατέστησε προσωρινά τους δυναμικούς ρυθμούς ανάπτυξης και τιθάσευσε τον πληθωρισμό. Αυτός ήταν ένας λόγος της όποιας αποδοχής έτυχε από την

επιχειρηματική ελίτ αλλά και τα λαϊκά στρώματα.

Η αποκατάσταση της δυναμικής της οικονομίας όμως ήταν προσωρινή. Στις αρχές της δεκαετίας του ’70 η πρώτη πετρελαϊκή κρίση εκτόξευσε την τιμή του πετρελαίου και τον πληθωρισμό. Η πετρελαϊκή κρίση ήταν η αφορμή. Επί της ουσίας το μοντέλο που έστησε ο Μαρκεζίνης το ’52 με τη στήριξη του Παπάγου και τη συνέχιση Καραμανλή έφτανε στα όριά του. Στα μέσα με τα τέλη της δεκαετίας του ’70 έπρεπε να αντικατασταθεί από ένα πιο εξωστρεφές με λιγότερες κρατικές ρυθμίσεις. Εμείς κάναμε το αντίθετο.

Ο λαϊκισμός

Στη χούντα οφείλεται και το πρώτο λαϊκίστικο μέτρο προσπορισμού της πολιτικής συμπάθειας και αποδοχής. Ήταν η διαγραφή των χρεών των αγροτών από το δικτάτορα Παπαδόπουλο. Στη μεταπολίτευση οι διαγραφές χρεών και οι αργομισθίες ειδικά από το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου γνώρισαν μεγάλες δόξες. Οι δανειολήπτες στεγαστικών από κρατικές τράπεζες είχαν συστήσει σύλλογο μη πληρωμής των δανείων στο όνομα του σοσιαλισμού της "αρπαχτής".

Αν είχε αφεθεί να κυβερνήσει η Ε.Κ. μετά το 1965 και δεν είχε καταλυθεί η μεταπολεμική δημοκρατία από την ακροδεξιά δικτατορία, το μεταπολεμικό οικονομικό θαύμα θα είχε τερματίσει λίγο νωρίτερα, αλλά ενδεχομένως θα είχαμε γλυτώσει από τη μετακίνηση του εκκρεμούς τόσο αριστερά για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα στη μεταπολίτευση.

Πέραν των σκοπιμοτήτων κόστους - οφέλους όμως μια δικτατορία συνιστά ηθική και πολιτική ανωμαλία που απονομιμοποιεί την εξουσία.

Η δικτατορία έδωσε ισχύ στην άποψη της αριστεράς πως η κατάλυση της δημοκρατίας και επιβολή δικτατορίας του προλεταριάτου είναι κάτι θεμιτό, αφού και άλλοι καταλύουν τη δημοκρατία.

Η επαναφορά της δημόσιας τάξης από τη δικτατορία μετά την περίοδο ταραχών γέμισε ενοχές το μεταπολιτευτικό δημοκρατικό κράτος και το κατέστησε αδύναμο να επιβάλει τη δημόσια τάξη επαρκώς.

Η δημοκρατία πρωτίστως είναι σύστημα νομιμοποίησης της εξουσίας και δευτερευόντως ανάδειξης του διαχειριστή της.

Η δικτατορία δεν πήγε σίγουρα την Ελλάδα μπροστά. Η "Επταετία" δεν πήγε την Ελλάδα απλά επτά χρόνια πίσω αλλά την πήγε 2-3 δεκαετίες πίσω και είναι αιτία που κατάντησε να κυβερνάται από μια παρέα ανερμάτιστων αριστεριστών οι οποίοι προσπαθούν να μετεξελιχθούν σε σοσιαλδημοκράτες και με ταχύρυθμα μαθήματα δια αλληλογραφίας από κάποιον Πιτέλα και κάποιον Σούλτς.

Το οικονομικό "θαύμα"

Το μεταπολεμικό οικονομικό και κοινωνικό "θαύμα" συνίσταται στην εκτόξευση της κατεστραμμένης από τον πόλεμο και τον εμφύλιο Ελλάδας από το πουθενά στις 30 πλουσιότερες χώρες του κόσμου.

Το θαύμα αυτό ξεκίνησε με τη συνεργασία της δεξιάς και του φιλελεύθερου Κέντρου όπως εκφράστηκε από τα πρόσωπα του Παπάγου και του Μαρκεζίνη. Ο Καραμανλής συνέχισε αυτήν την πορεία μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του ’60.

Μαρκεζίνης και Μητσοτάκης που ήταν τα σημαντικότερα πρόσωπα του φιλελεύθερου κέντρου

"κάηκαν" στη συνέχεια. Στον Μητσοτάκη φορτώθηκε η αποστασία του ’65 και στον Μαρκεζίνη η ανάληψη της προσπάθειας ομαλής μετάβασης από τη δικτατορία στη δημοκρατία που ανακόπηκε από το πραξικόπημα Ιωαννίδη.

Το φιλελεύθερο Κέντρο εξαφανίστηκε στη μεταπολίτευση ενώ η δεξιά λόγω των ενοχών του μετεμφυλιακού κράτους και της δικτατορίας δεν υπερασπίστηκε τις ιδεολογικές της αρχές. Κανείς δεν υπερασπίστηκε ποτέ ιδεολογικά και πολιτικά το μεταπολεμικό οικονομικό "θαύμα". Όλοι σήμερα θεωρούν κάτι φυσιολογικό η Ελλάδα αν και χρεοκοπημένη να παραμένει μεταξύ των πλουσιότερων και ισχυρότερων χωρών.

Δεν είναι έτσι όμως, αυτό είναι αποτέλεσμα προσπάθειας και σωστών πολιτικών και οικονομικών επιλογών τη δεκαετία του ’50.

*Το σημερινό άρθρο είναι μια προσπάθεια απάντησης στο άρθρο του καθηγητή Στάθη Καλύβα στην Καθημερινή της Κυριακής: Μια παράδοξη κληρονομιά

21.06.2017

Πηγή: www.capital.gr/